

2014
12

zpravodaj

sboru Českobratrské církve evangelické v Ostravě

Nejen křesťané mají zvyk zapalovat v prosinci svíčky: židovská Chanuka – svátek světél – připadá na 16.-24. prosince

Biblický úvodník

ADVENTNÍ VĚNEC

Milí přátelé,
Zdravím Vás v těchto adventních, předvánočních dnech přáním pokoje od našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.

Mnozí z Vás máte ve svých domovech adventní věnce. Buďto na stole nebo na dveřích. Já mám ráda věnce, na kterých každá svíčka má jinou výšku a jsou uložené v sestupném pořadí. Každá svíčka je jiná, aby na poslední neděli všechny svíčky hořely krásně na stejné úrovni.

I my lidé se lišíme výškou, věkem, názory, vírou, zbožností. A to je právě dobře. Krásně se doplňujeme. Je však důležité, že

jako je v jednom těle mnoho údů a nemají všechny stejný úkol, tak i my, až je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy (Ř 12,4-5).

Stejně jako svíčky, také i my musíme často „sestupovat“ z úrovně sobeckých očekávání ve vztahu k druhým lidem na stupeň setkání na rovině dialogu.

A jako když svíčky postupně vyhořívají do jedné stejné roviny, i v nás mají postupně vyhořívat nadměrná očekávání, sobectví, nechuť...

A tak je šance, že v nejmenším společenství světa – mezi druhým člověkem a mnou – se narodí Spasitel, o němž je řečeno ústy proroka Izaiáše:

„Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu

stezky!“ (Mt 3,3)

Požehnaný advent, Vánoce a nový rok, přeje

Vaše farářka
Ewa Jelínek

Ze sborového života

ZÁPISKY ZE STARŠOVSTVA ZE DNE 12. 11. 2014

- ✓ **Partnerství** – sestra Grollová seznámila staršovstvo s průběhem a vyhodnocením návštěvy ze sboru v Purley.
- ✓ **Zvony** – pravidelně probíhají zkoušky, zatím se schází ustálená skupinka 11 lidí.
- ✓ **Krabice od bot** – staršovstvo bylo informováno, že sestra Jitka Vlčinská by ráda ve sboru zřídila sběrné místo pro projekt [Krabice od bot](#), kterou organizuje Diakonie ČCE. V rámci této akce děti darují dětem k vánocům. Staršovstvo s nápadem souhlasilo.
- ✓ **Oprava osvětlení v kostele:**
 - ✓ oltář – jednoduché odstranění porevizních závad navržené elektrikářem (p. Březina) nakonec nebylo možno provést (špatný izolační stav kabeláže) – svícny vyžadují dle jeho vyjádření restaurátorský zásah.
 - ✓ lustry – dle vyjádření p. Březiny jsou ve velmi špatném stavu a nutně vyžadují opravu). Byla oslovena brněnská restaurátorská firma s certifikátem a staršovstvo bylo seznámeno s její podrobnou nabídkou oprav všech tří lustrů v celkové ceně 140tis. za velký a 2x95tis za malé lustry (obojí bez DPH). Staršovstvo se usneslo, že pro tuto investici se bude sbor snažit sehnat peníze z grantů.
- ✓ **Hromosvody** – proběhnou další měření; v případě kostela je současný stav provizoriem a oprava je nutná.
- ✓ Pokračuje úprava **farářského bytu** na Husově nám. 4.
- ✓ Br. Orawski vede jednání a připravuje podklady k provedení **sanace kamenného zdiva** kostela.

MODLITEBNÍ OKÉNKO

- ✦ Děkujme Pánu za jeho přízeň a trpělivost, kterou s námi má. Děkujme mu za odpuštění, za naše blízké i za milost žít v naší zemi v pokoji a bez pronásledování.
- ✦ Prosme za přípravu vánoční hry a ochranu pro děti a mládež. Ptejme se, po Boží vůli pro nás, jak Pánu sloužit a jak prožít čas adventu.
- ✦ Prosme za to, ať se navzdory komerčnímu shonu jasně projevuje duchovní rozměr vánočních svátků a jasně vyniká Boží láska kterou nám Bůh ukázal ve svém Synu.
- ✦ Prosme Pána, ať nám ukazuje naše selhání, vede nás k pokání a službě z vděčnosti. Vyprošujme zdraví i sílu pro naše sourozence v Kristu a moudrost pro správce sboru.
- ✦ Modleme se za potřebné v přicházejících zimních měsících. Za ty, kteří hledají zaměstnání, domov, pomoc v nemoci, osamění, úbytku sil či utrpení. Ať se slabí nestávají kořistí silnějších a nemravných, ale nalézají pomoc a zastání. Mysleme na naše středisko Diakonie i jiná zařízení poskytující pomoc v nouzi.
- ✦ Vyprošujme pokoj pro naši společnost. Ať zodpovědnost, čestnost a Boží bázeň vítězí v politice, médiích, u policie, v soudnictví i v ostatních oblastech života. Ať vychází najevo pravda, nepravosti jsou usvědčovány a trestány. Modleme se za osvobození společnosti od posedlosti moci a penězi. Prosme za porozumění mezi různými skupinami obyvatel, za příklon naší společnosti ke Kristu.
- ✦ Mysleme na životní prostředí, přejme si u Pána oddech od inverzí a smogu.
- ✦ Modleme se za mír ve světě, za ukončení občanské války na Ukrajině, v Sýrii, Jižním Súdánu. Ať snahy o rozdmýchávání nepokojů a násilí vyznívají naprázdno a zlo padá na hlavy jeho strůjců. Mysleme na mučedníky, pronásledované a vězně svědomí (oblasti pod vlivu Islámského státu, Severní Korea, Čína, Egypt, Bělorusko apod).
- ✦ Prosme Pána o nadpřirozenou pomoc a útěchu pro všechny ty, kteří se stali oběťmi zla ve světě.

STARŠOVSTVO SBORU DĚKUJE

- ✓ Josefu Grendziokovi za vedení kroužku informatiky pro děti
- ✓ Organizátorům a sponzorům Ostravského listopadání, též církvi SCEAV za spolupřátelství a umožnění bohoslužeb v kostele v čase, který je vymezen pro jejich bohoslužby
- ✓ Všem, kteří se věnovali návštěvě z partnerského sboru v Purley, zajistili ubytování a organizační hostitelské záležitosti.

VÝZNAMNÉ NAROZENINY V PROSINCI

Elvíra Hromádková
 Drahomíra Pastušková
 Marie Jurčáková
 Vlasta Zabdeřová
 Jiřina Staňková
 Pavel Hortig
 Anna Jarošová
 Karla Čubová
 Pavel Šimečka
 Jiří Huták
 Helena Hrnčířová

Rostislav Chodzinský
 Zdeněk Zygmont
 Jiří Krejčí
 Jiří Klečka
 Jana Chlebounová
 Tomáš Koděra

Narozeniny zveřejňujeme podle klíče:
 10, 20, 30, 40, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 76,
 77...

Respektujeme, pokud nahlásíte
 kazatelům, že si zveřejnění nepřejete.

VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBA S TELEVIZÍ

Byli jsme požádáni Českou televizí Ostrava, aby mohla natáčet naše bohoslužby na Boží hod vánoční (čtvrtek 25. prosince). Kvůli přenosu jsme ovšem museli udělat změnu času a místa: bohoslužby se budou konat v kostele a to v 10 hod.

Zveme vás tedy na bohoslužby do evangelického kostela nebo před obrazovky České televize!

K zamyšlení a diskusi

POZNÁMKA K ČLÁNKU „CO JE CÍRKEV?“

Ve Zpravodaji č. 11 v článku Ivana O. Štampacha mne zaujalo francouzsky psané jméno reformátora Jana Kalvína – Jean Chauvin (čti Žán Šován). Existuje u nás nápadně podobné slovo přijaté do slovní zásoby, a to *šovinista* a *šovinismus*. Jeho význam je „stoupenec radikálního, nekompromisního hnutí hlavně ve smyslu politickém. Prosazuje svou pravdu i nevybíravými prostředky.“ Je zde nějaká souvislost? Zřejmě ano (cituji z článku I. Štampacha): „Ani reformační církve však nesetřvaly vždy ve svobodě. Vynucovaly si loajalitu a trestaly ty, kdo věřili jinak.“ Nakonec svědčí o tom i vystěhování některých skupin z Francie a Německa i na jižní Moravu (Habáni, známí svou keramikou), na jižní Slovensko a do Maďarska, kde reformovaní se značně rozšířili.

Po vydání Tolerančního patentu (1781) vznikly např. ve Velké Lhotě u Dačic dva sbory – reformovaný a luterský, které zde mají dva kostely. V Prusinovicích

u Holešova vznikl sbor reformovaný. Tehdejší farář Gerža je na evangelickém hřbitově pochován. Dodnes se tam i v okolí udržel název evangelíků „Helvíti“.

O souvislosti slovo „Chauvin“ a „šovinista“ lze diskutovat, zdali český výraz „šovinista“ nepochází v přeneseném smyslu z původního jména Kalvína – Chauvin.

Jan Kostruch, tel. 728 355 254

Redakční poznámka: Slovo šovinismus se vyskytuje i v jiných jazycích (chauvinism) a odvozuje se od legendárního francouzského vojáka Nicolase Chauvina, který proslul především vyhroceným nacionalismem, tj. vírou v nadřazenost jednoho národa. Rodné příjmení reformátorovo se uvádí Cauvin nikoli Chauvin. Ve Štampachově článku jsme zřejmě přetiskli překlep, za který se omlouvám.

mw

CHANUKA

Zatímco náš adventní věnec se svíčkami je tradice poměrně mladá – [Wikipedia](#) uvádí 16. nebo pravděpodobněji 19. století – dá se říct, že nepřímou navazuje na židovskou tradici slavení svátků světel zvaných Chanuka.

Z HISTORIE

Když se Židé vrátili do Izraele z babylónského vyhnanství, postavili si v Jeruzalémě druhý chrám, ale zůstali nadále v područí perské říše. Perskou říši ve čtvrtém století př.o.l. dobyla řecká armáda Alexandra Velikého. Po Alexandrově smrti si obrovskou říši rozdělili jeho tři generálové. Po lých bojích, které zachvátily celý Blízký východ, připadl Izrael Seleukovcům – dynastii vládnoucí v Sýrii. S nástupem krále Antiocha IV. k moci začíná období násilné helenizace (pořečťování) a útokům proti židovskému náboženství. Jeruzalémský chrám byl znesvěcen a jeho poklady byly uloupeny. Řekové pozabíjeli mnoho nevinných lidí a uvalili na Židy těžké daně. Antiochus nechal v chrámu postavit Diovu sochu a nutil Židy, aby se jí klaněli. Zakázal dodržovat šabat a provádět obřízku. Nakonec se sám nechal prohlásit bohem a říkal si „Antiochus Epifanes“ (Božský Antiochus). Jeho soupeřníci mu ovšem přezdívali

„Antiochus Epimanes“ (Bláznivý Antiochus). Po celém Izraeli Řekové stavěli své oltáře a sochy svých božstev a nutili Židy těmto modlám obětovat.

V Modiim, vesnici nedaleko Jeruzaléma, se však vojákům postavil na odpor kněz Matitjahu z Chašmonejského rodu. Spolu se svými pěti syny zaútočil na vojenskou posádku, několik vojáků zabil, zničil modlu a poté prchl do hor, kde začal shromažďovat povstalecké síly. Židovská armáda den ode dne rostla, jejím velitelem se stal Matitjahův syn – Jehuda Makabi. Začala partyzánská válka. Za noci vyráželi Židé proti syrským jednotkám a s ránem mizeli v horách. Ačkoli jich bylo jen šest tisíc, porazili armádu čtyřiceti sedmi tisíc Syřanů. Antiochus vyslal proti Makabejcům další, ještě větší armádu. V bitvě u Bejt Cur však Židé šťastně zvítězili. Zahájili vojenské tažení na Jeruzalém, osvobodili město, dobyli chrám a vyházeli z něj modly.

Když chtěli zapálit světla menory (sedmiramenný svícen), zjistili, že zbyl jen jeden džbánec olivového oleje označený pečeti velekněze. Takové množství ovšem stačí jen na jediný den a příprava dalšího oleje trvá osm dní. Přesto Makabejci lampy menory naplnili, zapálili knoty a chrám znovuzasvětili. A stal se zázrak. Olej nevyhořel a vydržel po celých osm dní, dokud nebyl k dispozici nový olivový olej. Rok nato vyhlásili rabíni osmidenní svátek chanuka, oslavu vítězství nad náboženskou perzekucí.

CHANUKIA

Zapalování osmiramenného svícnu je nejznámějším chanukovým předpisem. Chanukia má osm ramen pro osm svíček v jedné řadě a jedno rameno oddělené pro pomocnou svíci zvanou „šamaš“ (sluha). Zajímavý je způsob zapalování – první den zapálíme jednu svíčku, druhý den dvě a tak dále, až osmý den hoří všech osm svíček. Svíčky chanukie nezapalujeme zápalkou nebo zapalovačem, ale pomocí „šamaše“. Před zapálením svíček svícen umístíme na dobře viditelné místo, abychom „dále šířili chanukový zázrak do světa.“ Tam, kde je to možné, položíme chanukiu u vchodu do domu či u

branky na dvůr. Není-li to možné (nebo bezpečné), umístíme svícen do okna nebo ke dveřím bytu.

Většinou používáme parafínové svíčky, kdo ale má tu možnost, měl by si koupit chanuku s osmi lampičkami, které naplní, tak jako menoru v chrámu, olivovým olejem.

CHANUKOVÉ ZVYKY A TRADICE

Kromě již uvedeného zapalování chanukie se osm dní svátku světel pojí se *sevivonem* (dreidl, káča), na kterém jsou napsána čtyři hebrejská písmenka – *nun*, *gimel*, *hej*, *šin* – znamenající větu: „*nes gadol haja šam*“ (zázrak velký byl tam). Lidová tvořivost však písmenům přiřkla jiný význam. S dreidlem totiž točíme při chanukové „hazardní“ hře. Do banku vloží každý z hráčů desetník a postupně točíme dreidlem. Komu padne *nun* (ništ, jidiš nic), má smůlu. O svůj vklad přišel a hraje další. Padne-li *gimel*, bere hráč celý bank (ganz, jidiš vše). *Hej* znamená jidiš halb, půlku banku a *šin* vyzývá k opakování pokusu (špíl, jidiš hraj). Chanuka má i svá typická jídla – *sufganiot* (koblihy) a *levivot/latkes* (jidiš, bramboráky). Obě jídla vyžadují mnoho oleje a olej přeci patří k chanukovému příběhu.

CHANUKOVÉ PÍSNĚ

Při zapalování chanukových svíček, po odříkání příslušného požehnání, zpíváme dvě známé písně – *Hanerot halalu* (tyto svíčky) a *Maoz cur* (mocná skála). Obě se časem naučíte zpívat při hudební výchově.

CHANUKA A ŽENY

Existuje mnoho příběhů pojících se k svátku chanuka. Znáte ten o Cháně, dceři velekněze, která dala podnět ke vzpouře proti utlačovatelům, když odmítla být po vůli syrskému vojevůdci? Chytrá Judita, podle jiného příběhu, zase se lstí vstoupila do stanu syrského generála a nabídlá mu velmi slaný sýr. Generál dostal žízeň, Judita ho opila vínem a zneškodnila. Když Syřané viděli, že jsou bez generála, vzdali se a uprchli ze země. Smutnější je příběh o jiné Cháně, matce sedmi synů, které jí postupně ubili řečtí vojáci jen proto, že chlapci nechťeli přestoupit příkazy Tóry.

Dodnes ženy, po dobu kdy hoří chanukové svíčky, nepracují, aby si připomněly památku těchto statečných žen.

OSM DNÍ

Častá je otázka, proč slavíme chanuku osm dní. Osm dní hořelo světlo z jediného nalezeného

džbánu olivového oleje označeného pečeti velekněze, ale jen sedm dní se tak dělo „zázrakem“. Někteří komentátoři proto tvrdí, že již první den uhořela pouze osminka oleje, a tak zázrak skutečně trval osm dní, jiní považují za první den zázraku již samotný den vojenského vítězství nad velikou nepřátelskou přesilou.

(Maharal, pražský rabi Lów, říká, že číslo osm v sobě skrývá tajemství. „Do vnitřní části svatyně jeruzalémského chrámu“, píše ve své knize Ner micva /světlo příkazu/, „mohl vstoupit jen ten, kdo byl obřezaný. Obřízka se provádí osmý den chlapcova života, na znamení, že člověk má schopnost překonávat omezení a nástrahy fyzického světa, symbolizovaného sedmičkou – sedmi dny stvoření, sedmi dny týdne a sedmi rameny meny. Menoru odděloval závěs od nejsvatější svatyně, od místa, kde byly v arše úmluvy uloženy desky desatera a svitek Tóry, které svým významem přesahují naše chápání, protože jsou „Boží Moudrostí“. I proto byla na lahvičce oleje pečeť velekněze, který svoji chrámovou službu sloužil v osmidílných šatech. Díky „osmičce“, díky schopnosti překonávat nástrahy světa, byli Řekové, nositelé lidské moudrosti, poraženi. Nevěřili, že jsou

věci, které svým významem přesahují člověka a jeho chápání. Proto slavíme chanuku osm dní.“ Tak to alespoň píše moudrý rabi Löw.)

HILEL A ŠAMAJ

Dva významní učenci, Hilel a Šamaj se přeli, jakým způsobem zapalovat chanuková světla. Je-li lepší začínat s osmi svíčkami a další dny ubírat po svíčce až k jedné pro poslední den, nebo začínat s jednou a přidávat až do osmi svíček posledního den.

První názor (Šamajův, kolik dní ještě zbývá, tolik svíček) vychází z předpokladu, že počátek svátku,

první den, je nejdůležitější. Jinými slovy: To, jakým způsobem se například ve škole uvedeme, nás bude provázet po celou dobu studia. Druhý názor, Hilelův, přidávat svíčky podle uplynulých dní, považuje za rozhodující hledisko pro hodnocení akce její dokončení. (Konec dobrý, vše dobré). Tímto názorem se dnes řídíme, protože víme, že vše, i studium, je dlouhodobý proces a že „růst“ musíme postupně, krok za krokem.

<http://www.fzo.cz/judaismus/svatky/chanuka/>

Vánoční posezení
Pokud se chcete v předvánočním shonu zastavit, posedět, rozjímat a společně si zazpívat
tak přijďte v pátek 19.12.2014
v 18:00 hod
do klubovny pod farou.

Viz Genesis 32,22-31

JAKOB JE PŘIPRAVEN

INFORMACE O SBORU

SLUŽBY, které vám, vedle pravidelných shromáždění, rádi poskytneme (podrobnější informace u faráře):

- duchovní rozhovory
- lekce uvedení do křesťanství
- texty kázání
- Bible a kostelní zpěvníky ke koupení
- zasílání Zpravodaje
- vysluhování Večeře Páně v rodinách u starších a nemocných

ADRESA: Husovo nám. 4, 702 00 Ostrava
 TELEFON: 596 122 943
 E-MAIL: ostrava@evangnet.cz
 WEB: ostrava.evangnet.cz
 FARÁŘKA: Ewa Jelinek (tel. 776 793 093)
 KURÁTOR: Michael Waloschek (tel. 608 004 356)
 BANKOVNÍ SPOJENÍ: 230 036 5561 / 2010

Redaktor Zpravodaje: Michael Waloschek

PROGRAM VE SBORU – PROSINEC 2014

- úterý 9. prosince 16:00 biblická hodina pro děti
19:00 starší mládež
- středa 10. prosince 17:00 biblická hodina, 18:15 staršovstvo,
20:00 čas modliteb
- čtvrtek 11. prosince 8:00 setkání maminek s dětmi (farní kancelář),
17:00 mladší mládež
- pátek 12. prosince 20:00 nocturno
- sobota 13. prosince 9:00 zkouška vánoční hry
- NEDĚLE 14. PROSINCE TŘETÍ ADVENTNÍ**
9:30 BOHOSLUŽBY S VEČEŘI PÁNĚ (SÁL)
- úterý 16. prosince 9:00 kavárnička, 16:00 biblická hodina pro děti,
19:00 starší mládež
- středa 17. prosince 17:00 biblická hodina, 18:00 zvonky,
20:00 čas modliteb
- čtvrtek 18. prosince 8:00 setkání maminek s dětmi,
15:30 konfirmační cvičení,
- pátek, 19. prosince 17:00 vánoční posezení sboru
- sobota 20. prosince 9:00 zkouška vánoční hry,
17:00 vánoční mladší mládež
- NEDĚLE 21. PROSINCE ČTVRTÁ ADVENTNÍ**
9:30 BOHOSLUŽBY S VÁNOČNÍ HROU (SÁL)
- STŘEDA 24. PROSINCE ŠTĚDRÝ DEN**
16:00 BOHOSLUŽBY (SÁL), 20:00 ČAS MODLITEB
- ČTVRTEK 25. PROSINCE BOŽÍ HOD VÁNOČNÍ**
10:00 BOHOSLUŽBY S VEČEŘI PÁNĚ (KOSTEL), NATÁČENÉ ČT
- NEDĚLE 28. PROSINCE 9:30 BOHOSLUŽBY (SÁL)**
- STŘEDA 31. PROSINCE STARÝ ROK**
16:00 BOHOSLUŽBY (SÁL), 20:00 ČAS MODLITEB
- ČTVRTEK 1. LEDNA NOVÝ ROK**
10:00 EKUMENICKÉ BOHOSLUŽBY S VEČEŘI PÁNĚ (KOSTEL)
- NEDĚLE 4. LEDNA 9:30 HUDEBNÍ BOHOSLUŽBY (SÁL)**
SETKÁNÍ KATECHETŮ, TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT